

Francisc Schneider

COPILĂRIE SUB TREI CÂRMUIRI

(Eseuri mozaice)

P R O L O G

Am în fața mea cei patru nepoți, bucuria și împlinirea vieții mele, și deodată îmi trece prin minte copilăria mea. Inchid ochii și caut să revăd prin ochii minții începutul și strada copilăriei.....

Primele mele amintiri sunt legate de strada XII numărul 68.

În primul moment gândul ne duce la "TWELFTH AVENUE" dintr-o metropolă de dincolo de ocean. Nu. Este vorba de strada XII din comuna rurală Fratelia sau Chișoda Nouă, situată la câțiva kilometri de Timișoara, care cu timpul a devenit comună suburbană ca apoi să fie un cartier mărginaș al Timișoarei.

Acolo mi-am petrecut primii ani de viață, până la debutul războiului, când din motive etnice am fost evacuați.

Dar cine sunt EU ?

Ca să știți cu cine aveți de-a face nu voi prezenta doar crâmpie din viața mea, ci voi prezenta pe scurt întreaga mea genealogie, de fapt, succesiunea cromozomială de-a lungul generațiilor, de la începutul începutului.

GENEALOGIE

Suntem în anul 2009, dar după calendarul mozaic 5769. Considerând că, exceptând ultimul secol, o generație poate reprezenta aproximativ două decenii. EU în acest an 5769, la 76 ani, câți am, reprezintă aproximativ generația numărul 285, filogenia unei succesiuni cromozomiale de 285 generații mozaice.

Desigur nu am dovezi certe, dar de trei generații toți membrii familiei mele au grupa sanguină B III, ceea ce poate pleda pentru origine asiatică. Dar diferențele fenotipice, nesemnificative, ale comunităților evreiești contemporane, în condițiile dispersiei multisekulare și a mixturii populaționale dintre evrei și neevrei, nu pot evidenția caracteristici genotipice specifice evreilor. Exceptând, poate, frecvența haplotipurilor cromosomului Y la cohaniți.

Dar ce pot să consider punct de pornire ?

Fără doar și poate „IZGONIREA DIN RAI”, sau în limbaj curent „DE LA ADAM și EVA”.

Să urmărim punctele nodale ale succesorilor începând cu „PĂCATUL ORIGINAR”.

Inceputul

Încep cu Abel, fiul lui Adam, apoi după mai multe generații, perioada „marelui potop”, Noe și Șem, fiul acestuia. Dintre descendenții lui Șem o parte s-au stabilit în Ur, dincolo de Eufrat, de unde după un timp au plecat spre nord în Aram unde au fost etichetați drept „IVRIMI”, în traducere „străini”. Abraham, cel mai reprezentativ dintre ei, părintele tribului ivrimilor, a dispus migrarea în

Canaan, cu două milenii înaintea erei noastre. Succesorul lui a fost Ițhac, urmat de Iacob.

Era perioada canaaniană.

Iosif, fiul lui Iacob, vândut ca rob de către frații săi, ajunge în Egipt, este remarcat pentru istețimea sa, dobândește funcții de stat și în final faraonul îl numește guvernator al Egiptului, marcând începutul perioadei egiptene. În această perioadă, seceta s-a abătut asupra Canaanului, ceea ce a impus cumpărarea de alimente din Egipt. Reîntâlnirea lui Iosif cu frații săi a fost urmată de mutarea casei lui Iacob în Egipt și stabilirea în mănăstul ținut Goșem din delta Nilului. Urmașii lui Iacob au trăit ca păstori în Delta Nilului aproape patru secole, ca apoi să fie obligați la o viață de sclavi, care se sfârșește cu Moise, la 13 secole înaintea erei noastre, marcând perioada egipteană.

Moise obține eliberarea evreilor conducându-i spre răsărit prin pustiu. La poalele muntelui Sinai, după primirea decalogului, s-au cristalizat instituțiile legate de viața religioasă și primele forme de organizare ale viitorului popor israelit. După patruzeci de ani din momentul părăsirii Egiptului, Moise a murit lăsând cârma conducerii în mâna lui Ioșua care în fruntea unei armate bine organizate a cucerit Canaanul în decurs de șapte ani, cu douăsprezece secole înaintea erei noastre.

Ioșua a împărțit teritoriul cucerit la cele doisprezece triburi, care au acționat unitar atâta timp cât trăia Ioșua. După moartea lui, nelăsând un succesor autoritar, aceste unități teritoriale tribale acționau separat, expuși atacurilor popoarelor vecine. Din când în când își uneau forțele sub conducerea celui mai viteaz și energic care era proclamat judecător, sub al cărui conducere acționau până ce primejdia a trecut. Epoca judecătorilor se situează între 1200 și 1050 înaintea erei noastre,, Cel care a înțeles necesitatea de a unifica triburile sub conducerea unui rege a fost Samuel, preot și judecător, care acționa pe tot teritoriul triburilor ca un înțelept apostol al poporului. În urma unei viziuni a adunat pe bătrânii triburilor și l-a proclamat pe Saul rege în 1030 înaintea erei noastre.

Epoca regilor începe cu Saul (1030-1010), se continuă cu David (1010-970 și atinge apogeul cu Solomon (970-931). Sub Solomon țara cunoaște o înflorire nemaîntâlnită în toate domeniile, dintre care o însemnătate deosebită are înălțarea Templului din Ierusalim.

Un secol a durat regatul unitar. Moartea lui Solomon, dificultățile politice externe și interne, rivalitatea dintre triburi, a dus la destrămarea unității, formându-se două state – Israel, cuprinzând zece triburi, la Nord și Iudeea, locuit de două triburi, la Sud. Israelul avea o suprafață de trei ori mai mare decât Iudeea, dispunea de văi bogate și drumuri, pe când partea sudică era stâncoasă, secetoasă și săracă, aflându-se izolat în vecinătatea nomazilor din deșert. Israelul, în drumul expansiunii asiriene, a fost ciopărțit continuu de teritorii mărginașe, iar pentru teritoriul rămas se plătea tribut. Asirienii realizau contopirea țărilor supuse prin deportarea locuitorilor în regiuni îndepărtate și colonizarea teritoriului cu învingătorii. Ultima fortăreață a cedat în urma asediului condus de regele Sargon al II-lea în anul 721 , marcând sfârșitul regatului Israel, și al celor zece triburi (931-721) .

Dar eu, mai bine-zis, stră-străbunul meu a făcut parte din regatul Iudeei, în fruntea căruia s-au succedat o serie de regi și după dispariția regatului nordic a existat până la anul 587 înaintea erei noastre. În acea perioadă se consemnează nenumărate războaie, dominația asiriană, apoi babiloniană. De menționat anul 586 când armatele lui Nabucodonosor cuceresc Ierusalimul, incendiază templul și îi deportează pe evrei în Babilon. Exilații au întemeiat

așezări proprii, au căpătat de la babilonieni o autonomie a obștii și libertate spirituală, s-au organizat în comunități și au pus bazele sinagogilor.

În aceste condiții iudeii și-au păstrat tradițiile, credința, unii au dobândit funcții de stat. După un timp, după moartea regelui, o parte s-au reîntors, iar cei rămași, majoritatea, au marcat o nouă etapă cultural-religioasă, ce a culminat cu elaborarea Talmudului Babilonean, în limba arameică. În acest timp în Iudeea se succed ocupațiile persane, greco-macedoniană, dar după 445 de ani de dominație străină se redobândește independența politică. Apoi după 80 de ani se instituie protectoratul roman. În aceste condiții, pe tronul Iudeei urcă Irod I cu titlul de rege, între anii 37 și 4 î. n. e. De numele lui este legat reclădirea Templului.

La răscrucea dintre două ere

În jurul anilor iudaici 3750, la finele perioadei celui de al doilea templu, în plină dominație romană, Ierusalimul a reprezentat în continuare centrul iudaismului. Dar unitatea religiei mozaice a suferit multiple influențe din partea învățaților din Iudeea cât și din diaspora evreiască, în special din Babilon. Se consemnează diferențe interpretative cu privire la autoritatea de stat în ce privește primordialitatea laică sau spirituală.

Se conturează trei curente principale, reprezentate de saducei, farisei și esenieni.

Saduceii constituiau casta aristocratică a preoților, conservatori pentru legile scrise, dar împăcați cu politica lui Irod care favoriza cultura greco-romană. Acceptau serviciul divin numai în templu și respingeau credința în viața de apoi.

Fariseii (parușimii), majoritari, preocupați de soarta națiunii, acceptau și legile orale, democratizând ritualul în înțelesul oamenilor și în acest fel au diminuat influența preoților. Credeau în nemurirea sufletului, viața de apoi și învierea morților. Pledau pentru concilierea dintre divin și uman.

Esenienii constituiau o castă ascetică, trăiau retrași în colectivități la marginea societății, dar erau admirați pentru virtuțile lor. Nutreau dorul după imperiul lui Dumnezeu neluând parte la agitația politică.

În acest context existau Hilel și Ioșua.

Hilel era originar din Babilon, unde a trăit 40 de ani, fiind recunoscut ca un erudit în iudaică. A venit la Ierusalim pentru a studia Talmudul, atras de reputația maestrilor de aici, dar în scurt timp a fost recunoscut ca unul dintre cei mai importanți învățători ai perioadei. Modestia și dragostea lui pentru oameni a determinat să fie considerat un model de sfințenie. A fost fariseu.

Ioșua a copilărit în apropierea Ierusalimului. Copil fiind s-a remarcat prin cunoștințele lui în domeniul legilor iudaice, uimind pe învățații din Templu. În perioada dintre copilărie și maturitate se pare că a trăit într-o mănăstire tibetană. Carisma lui și calitățile sale oratoricești aveau o putere hipnotizantă, convingând auditoriul printr-o argumentație fascinantă. Bunătatea și solitudinea lui au subjugat pe cei din jur, oameni din diverse pături sociale, care-l adulau și-l urmau. A fost un admirator al lui Hilel cu care se potrivea prin tot ce era uman. A fost esenian care a îmbrățișat doctrine farisee.

Ambii, Hilel și Ioșua, se remarcă prin noblețea inimii, puritate morală, sfințenie religioasă, iubire de pace, caracter binevoitor și blând. Amândoi credeau în apocalipsă (revelația divină), profetind învierea. Considerau prezența îngerilor alături de Dumnezeu, dar și existența unor ființe malefice – demonii.

Regula de aur pentru amândoi era umanismul, iar chintesența RELIGIOZITATEA SUPERIOARĂ, exprimat însă diferit – Hilel negând inumanul, pe când Ioșua întărind afirmația umană.

Hilel – SĂ NU FACI ALTUIA CE NU AI VREA SĂ ȚI SE FACĂ ȚIE !

Ioșua – FĂ CELUI LALT CE AI VREA SĂ ȚI SE FACĂ ȚIE !

În final:

HILEL a trăit până la adânci bătrâneți, până la vârsta biblică a lui Moise (120 de ani). În tot acest timp a fost un șef de școală care a propovăduit iudaismul în cel mai umanist mod.

IOȘUA a murit de tânăr aducând un mesaj nou inspirat de Sfântul Duh și făurind o religie a mântuirii lumii prin sacrificiul său.

Evident, în vremea aceea, stră-străbunii mei au urmat drumul bătătorit al urmașilor lui Hilel.

Emigrant în Europa

Reîntorcerea din robia babiloniană, urmată de câteva decenii de viațuire în statul iudeu sub protectorat roman, cu numeroase mișcări sociale și războaie, culminând cu distrugerea templului și a statului iudeu (anul 71 al erei noastre), a fost urmată de o intensificare a exodului. În aceste condiții unul din stră-străbunii mei, din generația 182-185 s-a stabilit la Roma unde era deja de două secole o puternică comunitate iudaică.

În jurul anului 800, corespunzător generației 210-215, în condițiile multiplelor acțiuni antievreiești, se semnalează evrei strămutați în susul Rinului, către Flandra și spre est spre viitoarea Germanie, populând cele mai mari orașe. Această arie Franco-Germană a fost denumită de evrei AȘKENAZIA, de unde și denumirea de evrei așkenazi, din categoria lor făcând și eu parte. Evreii rămași în Palestina, cei din țările arabo-musulmane, nordul Africii și peninsula Iberică sunt etichetați sefarzi sau evrei spanioli.

În următoarele secole, înmulțirea și răspândirea evreilor, în special în marile orașe din vestul Europei, este însoțită de numeroase acțiuni antievreiești, persecuții, expulzări, acuze de utilizare a sângelui de creștin în scopuri rituale, pogromuri, măceluri, arderea cărților sfinte ale iudaismului. Se consemnează acțiuni alterne, obligarea creștinării și numirea în funcții de demnitari.

În secolul XII se răspândește acuzația de omor ritual, însoțit, de multiple acțiuni antievreiești. În 1215 papa Inocențiu III hotărăște ca evreii să poarte un semn distinctiv pe îmbrăcăminte și nu pot ocupa funcții publice. În aceeași perioadă se consemnează o puternică comunitate evreiască la Praga.

Corespunzător stră-străbunilor mei din generația 230, evreii prizonieri în Germania occidentală se stabilesc în Meckelenburg și Braunschweig. La Frankfurt evreii se bucură de protecția regelui Carol al IV-lea, iar ducele Frederic II acordă libertăți tuturor evreilor din Austria.

În 1247 papa Inocențiu IV combate acuzația privind utilizarea sângelui creștin în scopuri rituale și dispune încetarea arderii cărților sfinte evreiești, dar după două decenii papa Clement IV dă bula "Turbato Corder" care extinde prigoana inchiziției asupra evreilor, Thomas d'Aquino dă libertate suveranilor să dispună de bunurile evreiești, iar Louis cel Aspru ordonă expulzarea evreilor din Bavaria.

În anul 1300 populația evreiască din Europa de Vest și Centrală este estimată la 450.000 dintr-un total de 44.000.000.

În 1332 țarul Dușan al Serbiei conferă unele drepturi evreilor, în timp ce sunt prizoniți în Hildesheim (Prusia), izgoniți din Ungaria și masacrați în Rigendorf (Bavaria).

În 1348 se înființează ghetoul evreiesc din Nürnberg.

În 1420 revolta husiților în Boemia și Moravia duce la mărirea suspiciunilor credincioșilor împotriva evreilor din Europa Centrală, evreii sunt izgoniți din Austria de Jos, Viena, Bavaria, Moravia.

În 1451 sinodul din Augsburg ordonă ca evreii să poarte o pată galbenă pe haine iar peste un deceniu evreii din Frankfurt sunt forțați să între în ghetou, în timp ce regele Ungariei, Matei Corvin admite privilegiile evreiești.

În secolul XVIIea , în Germania și teritoriile din estul acesteia, evreii utilizează cu precădere limba idiș. Alternează măsurile antievreiești cu privilegiile acordate. La fel și în secolul XVII, merită însă de menționat că în 1627 împăratul Ferdinand II acordă evreilor dreptul la comerț în toate târgurile din Boemia și Silezia, ceea ce a dus la dezvoltarea comerțului în Europa Centrală. În 1658 evreii dobândesc dreptul de a studia medicina la Universitatea din Königsberg.

Secolul XVIII se caracterizează prin îmbinarea măsurilor pro- și antievreiești. Maria Tereza decretează izgonirea evreilor din Tirol, Praga, și Boemia, dar încurajează angajarea lor în manufacturi. În fine, revoluția și constituția franceză declară evreii ca fiind cetățeni egali cu creștinii.

Nu știu, doar intuiesc, calea parcursă de stră-străbunul meu de-a lungul mileniilor. Presupusele puncte nodale sunt patriarhii, Moise și exodul, regii iudei, robia babiloniană, întoarcerea în Iudeea, războiul cu Roma, emigrarea la Roma, rătăcind prin imperiul Roman, stabilirea în aria Franco-Germană (Așkenazia), migrarea în zona Germano-Austriacă.

Vicisitudinile istoriei antievreiești, slalomul ce a ocolit asasinarea stră-străbunului meu, a permis semnalarea, ca punct nodal, secolul XVIII în Imperiul Austriac.

<http://www.bjt2006.org/GN21.html>